لە کێی 9 پاڵێوراو... کە دەبێتە پاپای داهاتوو؟

پاش ئەوەی ئەمڕۆ دووشەممە کۆچی دوایی پاپا فرانسیس لە تەمەنی 88 ساڵیدا ڕاگەیەندرا، هەموو چاوەکان لەسەر ڤاتیکان بوون لە چاوەڕوانی ڕووداوێکی گەورە کە سەرکردایەتی کڵێسای کاسۆلیکی لە سەرانسەری جیهاندا دەگۆڕێت.

ئەمانەی خوارەوە هەندێک لەو کاردیناڵانەن کە بە پاپابیل ناودەبرێن بۆ جێگرتنەوەی پاپا فرانسیس

* ژان مارک ئاڤلین سەرۆکی قەشەکانی مارسیلیا فەڕەنسی تەمەن 66 ساڵ

لە هەندێک بازنەی کاسۆلیکی فەڕەنسی بە "جۆن بیست و چوارەم" ناسراوە، ئاماژەیە بۆ لێکچوونی لەگەڵ پاپا جۆن بیست و سێیەم، پاپای چاکسازی لە سەرەتای شەستەکاندا.

ئەڤیلین بە سروشتی دۆستانە و ئاسانی مامەڵەکردن و ئارەزووی نوکتە و نزیکایەتی ئایدۆلۆژی لەگەڵ

فرانسیس ناسراوە، بەتایبەتی لە کەشەی کۆچبەران و پەیوەندییەکانی لەگەڵ جیهانی ئیسلامی.

لە جەزائیر لە خێزانێکی کۆچبەری ئیسپانی لەدایک بووە کە دوای سەربەخۆیی جەزائیر ڕوویان لە فەڕەنسا کردووە، زۆربەی تەمەنی لە مارسیلیا بەسەر بردووە.

لە سەردەمی فرانسیس ئەڤیلین لە کارەکەیدا پێشکەوت و لە ساڵی 2013 بوو بە قەشە و لە ساڵی 2019 سەرۆک قەشەکان و دوای 3 ساڵ کاردینال بوو.

* کاردینال پیتەر ئێردۆ ، هەنگاری ، 72 ساڵ

ئەگەر ئێردۆ هەڵبژێردرێت، ئەوا بە کاندیدێکی کۆدەنگ دادەنرێت، کەسێک لە کەمپی پارێزگاران کە پردی لەگەڵ جیهانی پێشکەوتووخوازی فرانسیس دروست کردووە.

ئەو بە پارێزگارێکی ئایینی دادەنرێت و لە وتارەکانی لە سەرانسەری ئەوروپا جەخت لەسەر ڕەگەکانی مەسیحی کیشوەرەکە دەکاتەوە.

لەگەڵ ئەوەشدا، ئەو بە پراگماتیست دادەنرێت و بە ئاشکرا لەگەڵ فرانسیس ناکۆکی نەکردووە، بە پێچەوانەی پیاوانی ئاینی نەریت.

کاردینال ماریۆ گریچ، سکرتێری گشتی سینۆدی قەشەکان، ماڵتا، تەمەن 68 ساڵ

گریش خەڵکی دوورگەی بچووکی گۆزۆ کە بەشێکە لە ماڵتایە و بچووکترین وڵاتە لە یەکێتی ئەوروپا و لەلایەن پاپا فرانسیس وەک سکرتێری گشتی سینۆدی قەشەکان دەستنیشان کراوە کە پۆستێکی باڵایە لە ڤاتیکان.

سەرەتا وەک پارێزگارێک تەماشا دەکرا، بەڵام بە ماوەی چەند ساڵێک بوو بە هەڵگری مەشخەڵی چاکسازییەکانی فرانسیس لەناو کڵێسادا.

* کاردینال خوان خۆزێ ئومەلا، سەرۆک قەشەکانی بەرشەلۆنا، ئیسپانی، 79 ساڵ:

ئۆمیلا پیاوێکە لەسەر شێوەی پاپا فرانسیس دروستکراوە. ئەو سادە و دڵ نەرمون، سەرەڕای نازناوەکەی ژیانێکی سادە دەژی، پیشەی کەسای خۆی تەرخان کردووە بە چاودێریکردن، بەرزکردنەوەی دادپەروەری

کۆمەڵایەتی و بەرجەستەکردنی دیدگایەکی کاسۆلیکی میهرەبان و گشتگیر.

لە ساڵی 1946 لە گوندی کریتاس لە باکوری ڕۆژهەڵاتی ئیسپانیا لەدایک بووە. دوای ئەرکدارکردنی لە ساڵی 1970، وەک قەشە لە ژمارەیەک لە کڵێسەی ئیسپانیا خزمەتی کردووە و ساڵێک وەک مژدەدەر لە زائیر بەسەربردووە کە ئێستا بە کۆماری دیموکراتی کۆنگۆ ناسراوە.

لە ساڵی 1999 تا 2015 لە نزیکەوە لەگەڵ کۆمەڵەی ئیسپانی Unidas Manos کاری کردووە کە بەرەنگاری برسێتی و نەخۆشی و هەژاری لە وڵاتانی گەشەسەندوودا دەبێت.

لە ساڵی 1996 بوو بە قەشە و لە ساڵی 2015 بەرزکرایەوە بۆ سەرۆکی قەشەکانی بەرشەلۆنا. تەنها ساڵێک دواتر، فرانسیس کڵاوی سووری کاردینالی پێبەخشی – هەنگاوێک وەک پاڵپشتییەکی ئاشکرا بۆ مەیلی پێشکەوتنخوازی ئەمەلا دادەنرێت.

کاردینال پیترۆ پارۆلین، دیپلۆماتکاری ئیتاڵی، ڤاتیکان، 70:

پارۆلین بە کاندیدێکی سازان دادەنرێت لە نێوان پێشکەوتنخوازان و پارێزگارەکان.

ئەو زۆربەی تەمەنی دیپلۆماتکاری کڵێسا بووە و لە ساڵی 2013 ەوە وەک وەزیری دەرەوەی پاپا فرانسیس خزمەتی کردووە.

پۆستەکە زۆر هاوشێوەی پۆستی سەرۆک وەزیرانە و وەزیری دەرەوە بە یاریدەدەری پاپا ناودەبرێت چونکە لە پێکهاتەی ڤاتیکاندا دوای پاپا دووەمە.

* کاردینال لویس ئەنتۆنیۆ جۆکیم تاگلی ، فلیپینی ، تەمەن 67 ساڵ

تاگلی زۆرجار بە "فرانسیس ئاسیایی" ناودەبرێت بەهۆی پابەندبوونی بە دادپەروەری کۆمەڵایەتی. ئەگەر هەڵبژێردرا دەبێتە یەکەم پاپا لە ئاسیا.

لەسەر کاغەز، تاگلی کە بە نازناوی خۆشەویستی "چیتۆ" ناسراوە، وادیارە هەموو ئەو توانایانەی هەیە کە وای لێدەکات ببێتە پاپا.

‏لەوەتەی لە ساڵی 1982 وەک قەشە ئەرک پێ دەسپێردراوە، ئەزموونێکی زۆری لە شوانایەتی پەیدا کردووە. پاشان پۆستی کارگێڕی وەک قەشەی ئیمۆس و پاشان سەرۆکی قەشەکانی مانیلای وەرگرت.

‏

‏پاپا بێنێدیکت لە ساڵی 2012 وەک کاردینال دەستنیشانی کرد.

‏

‏لە هەنگاوێکدا کە هەندێک بە پێشەکییەک دەزانن بۆ پێدانی ئەزموونی ڤاتیکان، فرانسیس تاگلی لە ساڵی 2019 لە مانیلا گواسترایەوە و کرا بە سەرۆکی باڵی مژدەدەری کڵێساکە کە بە فەرمی بە "بازنەی مژدەدەری ئینجیل" ناسراوە.

‏کاردینال جۆزێف تۆبین، سەرۆکی قەشەکانی نیوارک، نیوجێرسی تەمەن 72 ساڵ:

‏

‏تۆبین کە لە دیترۆیت لەدایک بووە، سەرکردەی پێشووی کۆمەڵێکی گەورەی کاسۆلیکی بوو کە بە "ڕزگارکەر" ناسراوە، و لە چەندین وڵاتدا بەسەربردووە و شارەزایی لە ئیتاڵی، ئیسپانی، فەڕەنسی و پورتوگالی کردووە. هەروەها ئەزموونی لە بازنەکانی ڤاتیکان و پۆستە باڵاکانی کڵێسا لە ویلایەتە یەکگرتووەکانی ئەمەریکا هەیە.

‏

‏لە نێوان ساڵانی 2009 و 2012 لە ڤاتیکان وەک جێگری سەرۆکی ئۆفیسێک خزمەتی کردووە، کاتێک پاپا بێنێدیکت ئەوی وەک سەرۆکی قەشەکانی ئیندیاناپۆلیس دەستنیشان کرد. لە ساڵی 2016، پاپا فرانسیس بەرزی کردەوە بۆ پلەی کاردینال و پاشان کردی□ سەرۆکی قەشەکانی نیوارک.

‏

‏* کاردینال پیتەر کودۆڤۆ ئاپیا تورکسۆن ، غانی ، بەرپرسی ڤاتیکان ، تەمەن 76 ساڵ

‏

‏کاردینال پیتەر تورکسۆن لە سەرەتایەکی سادە لە شارۆچکەیەکی بچووکی ئەفریقا، پلەی باڵای لە کڵێسادا بەرز بۆوە، ئەمەش وایکردووە ببێتە پاڵێوراوێکی جدی بۆ ئەوەی ببێتە یەکەم پاپا لە بیابانی باشووری ئەفریقا.

‏

‏ئەو پێشینەیەکی دوورودرێژی لە خزمەتکردنی کۆمەڵگەکانی غانا، ئەزموونی پراکتیکی سەرکردایەتی چەندین دامەزراوەی ڤاتیکان و توانای پەیوەندیکردنی بەهێز تێکەڵ دەکات.

‏

‏ئەو لە یەکێک لە چالاکترین ناوچەکانی کڵێسا گەورە بووە، لە کاتێکدا کاسۆلیکی هەوڵ دەدات ئەوروپای عەلمانی هەڵبوەشێنێتەوە، پێگەی خۆی وەک کاندیدێکی جیهانی بەهێز بکات.

‏

‏* ماتیۆ ماریا زوبی، ئیتاڵی، سەرۆکی قەشەکانی بۆلۆنیا، تەمەن 69 ساڵ :

‏

‏کاتێک زوبی لە ساڵی 2015 بەرزکرایەوە بۆ سەرۆکی قەشەکانی بۆلۆنیا، میدیاکانی ئیتاڵیا بە ناوی پاپا فرانسیس (جۆرج ماریۆ بێرگۆگلیو) ناویان دەبرد.

‏

‏زوبی دەبێتە یەکەم پاپای ئیتاڵی لەوەتەی ساڵی 1978. وەک پاپا فرانسیس کاتێک لە بۆینس ئایرس دەژیا، زوبی بە "قەشەی شەقام" ناسراوە، کە تەرکیزی لەسەر کێشەی کۆچبەران و هەژاران دەدا، و گرنگی بە ڕواڵەت و پرۆتۆکۆلەکان نەدەدا. ئەو پێی باشترە پێی بڵێت "باوکە ماتیو"، و هەندێک جار لە جیاتی ئۆتۆمبێلی فەرمی، پاسکیل لێدەخوڕێت.